

Papieren Erfenis

Eerste druk, december 2012
© 2012 Engelen Mensenkamp

Idee omslagontwerp: Arthur Krijgsman
Portretfoto: Nico Orië fotografie
Logo: Ed de Bruijne

ISBN: 978-90-484-2691-1
NUR: 401

Uitgever: Free Musketeers, Zoetermeer
www.freemusketeers.nl

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor de directe of indirecte gevolgen hiervan.

Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever worden openbaar gemaakt of verveelvoudigd, waaronder begrepen het reproduceren door middel van druk, offset, fotokopie of microfilm of in enige digitale, elektronische, optische of andere vorm of (en dit geldt zonodig in aanvulling op het auteursrecht) het reproduceren (I) ten behoeve van een onderneming, organisatie of instelling of (II) voor eigen oefening, studie of gebruik welk(e) niet strikt privé van aard is.

Papieren Erfenis

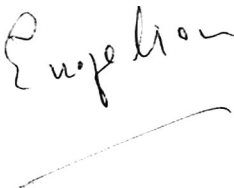
Engelien Mensenkamp

Hoe zit dit boek in elkaar

- Alle autobiografische tekstdelen (kop, staart en verbindingsteksten) zijn recht geschreven; alle vroeger geschreven documenten (de papieren erfenis) staan cursief.
- Naast het 'Vooraf' en het nawoord is het boek ingedeeld in episodes.
- Elke episode begint met een soort inleiding: een autobiografische route naar een vroeger geschreven document. Soms eindigt een episode ook met zo'n autobiografische 'vertelling', maar niet altijd.
- Drie sterretjes in het midden van de regel onder een geschreven deel betekent het einde van de episode. Eén sterretje in het midden betekent dat er nog iets komt wat bij diezelfde episode hoort, maar toch gescheiden wil zijn van het voorgaande.
- Sterretjes links onderaan een geschreven tekstdeel vloeien voort uit verwijzingen in de voorgaande tekst.

Lastig? Nee hoor, ga maar gewoon lezen, eigenlijk wijst het zich vanzelf. Maar als het even verwarrend is kun je deze aanwijzingen lezen.

→K of C? Ongeveer vanaf het begin van mijn hbo-opleiding (1975) was er weer sprake van een nieuwe spelling: in vrijwel alle woorden met een c moest voortaan een k geschreven worden. Dat deden we met z'n allen zo braaf mogelijk en op de opleidingen werd daar op gelet. In dit boek lezen we in de cursieve teksten uit die jaren dus woorden met k terwijl dat hinderlijk is. Deze spelling kreeg ook maatschappelijk veel kritiek (zie internet). Die nieuwe spelling heeft deels bakzeil moeten halen, en in de loop van een paar jaar veranderde weer het een en ander. In woorden waar zowel een c als een k gebruikt kon worden mocht voortaan een voorkeursspelling gebruikt worden. In de originele (cursieve) documenten uit die tijd heb ik de k laten staan, maar verder weer zoveel mogelijk een c gebruikt waar dat 'logischer' leest.

Vooraf

Oktober 2011

Een voorafje in een boek lijkt vaak niet zo interessant. Meer een hindernis voor de hoofdmaaltijd: dáár gaat het immers om. Maar naar het voorafje bij een diner kun je verwachtingsvol en met interesse zitten kijken, en daarna voorzichtig, met kleine hapjes en aandacht, gaan proeven.

Dit boek is geen vlotte roman, geen studieboek, wel autobiografisch maar niet echt een autobiografie. Een verhalenbundel met eigen schrijfsels, ervaringen en filosofieën? Om er achter te komen wat u kunt verwachten en hoe het kwam, is het handig vooraf toch maar dit ‘vooraf’ te lezen.

*

Er is IRIS

Mei 2011

Het begon al een paar jaar geleden. Ik dacht: ‘Ik moet eens gaan opruimen; beetje bij beetje dan maar. Als er iets met mij gebeurt dan weet mijn teerbemide niet, wat hij allemaal met die papieren aan moet’. Twee stellingen vol met mappen, nota’s, tijdschriften en een aantal postbakken hoog opgestapeld met documenten. Van hot naar her meegesleept vanwege twee veranderingen van werkkring, een paar verhuizingen, en een poging een eigen projectbureau te starten. Want dan had ik naslagmateriaal, adressenmateriaal, en dan kon ik steeds nagaan hoe ik iets aangepakt had, mét resultaten. Ja, ik heb ‘resultaatgericht’ gewerkt.

Ik heb het allemaal nauwelijks meer nodig gehad. De redenen daarvan horen in een ander verhaal thuis en zijn misschien niet meer zo interessant.

Veel en veel interessanter is, dat ik een kleindochter heb, die deze zomer drie jaar wordt.

Mijn beide zonen zijn laatbloeiers; de oudste is de vader van mijn kleinkind en ook de jongste wil graag een eigen kind. Ik heb zelf vroeger nooit op kinderen zitten wachten, heb later nooit meer echt op een man zitten wachten en heb nooit op het omaschap zitten wachten. Het huis waarin mijn lief en ik zeven jaar geleden samen zijn gaan wonen, is een geweldig huis, en wij bewonen, samen met mijn twee poezen, alle vertrekken vanwege onze activiteiten. Veel deuren in huis verwijderd omdat dat alleen maar lastig was. Ja, we hebben het druk. Het huis is dus niet op slapenblijvers ingesteld en al helemaal niet op logerende baby's en peuters.

Maar nu is Iris er. IRIS!!! En haar vader en moeder moeten gewoon allebei werken en blijven werken. Om, zoals vrijwel iedereen in deze en afgelopen – en toekomstige – jaren, alle rekeningen te kunnen betalen. Van één salaris lukt dat in veel gevallen niet meer. Wel, opvang is geregeld, maar als zij over één of twee jaar naar school gaat, zal er een oplossing moeten komen voor de schoolvakanties. En het lijkt mij geweldig om zo'n kleine – en later grote – kleindochter te logeren te hebben. Daar verheug ik me eigenlijk op. Mijn wederhelft zit daar minder op te wachten, maar hij werkt voorlopig nog een tijd fulltime, en ik ben al met pensioen.

Conclusie: er moet een kamertje praktisch leeggemaakt worden voor een logeerbedje en nog wat gezelligs, en zo. En dáár staan nou die stellingen met al die mappen en papieren. Opruimen dus.

*

Schrijverijen bundelen

Augustus 2011

Een aantal keren in mijn leven was ik al verhuisd. En steeds had ik er voor gezorgd, dat ik naar het nieuwe onderkomen, ordelijk meisje als ik ben, geen rommel meenam die eigenlijk al weggegooid had moeten worden. Bijtijds dus doornemen, bekijken, ordenen en wegdoen. Zowel wat betreft huishoudelijke dingen als opleidings- en werkmateriaal.

In elke nieuwe woning kwamen allerhande zaken dus behoorlijk netjes op hun plek terecht. Maar de stapel van al die nette, geordende dingen, vooral papieren en zo, werd in de loop der jaren hoe langer hoe hoger, dat wel.

Een paar jaar had ik er voor nodig om moed te verzamelen voor het grote, nieuwe opruimen. En mezelf er steeds van te verzekeren, dat ik al dat materiaal echt niet meer zou gebruiken, dat ik het niet meer hoefde te bewaren voor 't geval dat. Het kostte mij veel tijd te accepteren, dat het werkelijk niet meer zou lukken aan een betaalde baan, of aan betaalde opdrachten te komen. Vóór mijn pensionering wilde ik daar nog niet aan, duwde ik dat gegeven weg, maar na mijn pensionering was er geen ontkomen meer aan. In dat jaar, nadat ik 65 geworden was, werkte ik evengoed nog vier maanden bij een kleine stichting aan een project. Maar toch: het betaalde einde was in zicht. Een oude richting als nieuw inslaan: eindelijk tijd voor muzikale activiteiten. Een verzoek om een workshop over klassieke muziek op te zetten en te geven voor 55+'ers hielp daar goed bij.

Dus pakte ik dit voorjaar, echt niet vol goede moed – Iris ten spijt – de eerste hoog opgestapelde postbak. En daarna de volgende en toen weer een, enzovoort. Wat kon er weg, wilde ik misschien toch iets zomaar voor mijzelf bewaren, als herinnering; en ook: wat kón en wilde ik wegdoen, maar kon niet zomaar bij het huishoudelijk oud papier gedumpt worden.

Maar vooral kwam weer, zoals een keer eerder in mijn leven vanwege een verhuizing, een mengeling van verbijstering en trots naar boven:

wat heb ik in al die jaren verschrikkelijk veel geschreven! Verbijstering over de veelheid, trots omdat het, nog steeds, allemaal goed in elkaar zat. Weloverwogen, goed onderbouwd en goed geformuleerd. Zelfs interessant om te lezen, als je een beetje van die materie houdt. Ook na jaren nog. Ik heb nooit de ervaring gehad, zoals ik van anderen wel hoorde, dat je bij het teruglezen van je eigen werk, denkt: heb ik dat geschreven? Alsof het onzin (geworden) was. Omdat je anders bent gaan denken over de dingen, andere ervaringen hebt opgedaan, of wat dan ook.

Maar ook met lichte ontzetting rees de vraag: moet ik dat nu werkelijk allemaal weggooien? Alsof ik nooit heb bestaan? Nooit een mening ergens over gehad heb? Alles voor niets heb gedaan, geschreven? Misschien alleen maar een beetje zitten egotrippen? Want ja, feitelijk ging ik een paar vorige levens opruimen.

En het gebeurde tijdens de meditatie in mijn rijtje ochtendoefeningen, dat het idee naar boven kwam een poging te doen die schrijverijen te bundelen. Daar moeten dan een kop en een staart aan, en verbindingsteksten ertussen. Mijn nageslacht kan er dan naderhand kennis van nemen wat ik al zo in het leven gedaan heb.

Het werd een besluit om dit te gaan proberen. En dit besluit hielp op te gaan ruimen, sorteren: wat kan bij het gewone oud papier, wat moet terug naar de betreffende organisaties en wat wil ik houden voor mijn bundeltje schrijfsels.

Dit boek is het resultaat van een besluitvormingsproces. Een mens proces wat af in z'n leven.

*

Wie leest mijn boek!

Oktober 2011

Zomaar een greep onderwerpen uit de krant van vandaag en van eerder deze maand.

Een door Hamas vijf jaar gevangen gehouden Israëliische soldaat is geruild tegen 1027 Palestijnse gevangenen.

De koerden, verspreid wonend over o.a. Turkije en Irak, gaan weer vechten voor eigen zelfstandigheid en eigen bestuur.

Homo's, niet wit gekleurden, en gehandicapten worden uit hun woningen weg getreiterd.

Een voorvertoning van de nieuwe Nederlandse film over de Heineken-ontvoering is net geweest; vandaag, donderdag 20 oktober 2011, dient een kort geding, aangespannen door Holleeder, één van de ontvoerders, omdat de film niet waarheidsgetrouw zou zijn.

De Arabische revoluties, her en der begonnen, zijn nog niet ten einde. Torenhoge bedragen worden door de overheden uitgegeven om banken overeind te houden en bijna failliete landen te ondersteunen.

De huidige pensioenen zijn bijna niet meer betaalbaar.

Zeven Europese landen waaronder Nederland laten hun subsidie voor de Europese voedselbanken vervallen. Dat levert zoveel miljoen op.

Veel economen zijn in de krant regelmatig aan het woord, allemaal met eigen inzichten en analyses; ze klinken geloofwaardig maar zijn niet goed meer te volgen voor de gewone krantenlezer. *

In de komende decennia moet er, volgens een vaste columnist in de krant, 29 miljard bezuinigd worden (in Nederland).

Criminaliteit: er moet strenger gestraft worden volgens de overheid, deze wil ook het nut en de functie van de tbs aantasten, en ook doet zij een poging om een vinger in de pap te hebben bij de uitvoering van de gevangeniswetgeving en –maatregelen.**

De functie (en het bestaan?) van een regerend koningshuis staat weer ter discussie.

Volgens dezelfde vaste columnist (hij kan het weten) wordt de bijstandswet langzaamaan en geruisloos afgebroken. Gaan we voor per-

soonlijke of voor collectieve welvaart? Wetgeving is bedoeld voor het collectief.

Afbraak van cultuur en het omroepstelsel.

Er zijn recent heel veel meer zonnestelsels en aarde-achtige planeten ontdekt dan ooit gedacht werd dat er zijn.

En op de valreep vandaag nog: Kadhafi is gearresteerd en bij een vuurgevecht om het leven gekomen.

*Eén keer, alweer een tijd geleden, las ik een artikel over Kondratievgolven. Ik heb daar vroeger tijdens een opleiding wat over geleerd. Kondratiev was een Russische econoom die onderzoek heeft gedaan naar de economie in Europa over een lange periode. Hij ontdekte een lange 'golf' van 54 jaar in de economische op- en neergang, welke 54 jaar hij weer onder verdeelde in vier seizoenen. Zie verder internet. Ik heb alleen de vraag daarbij, of een oorlog een verstoring in deze golfbeweging maakt. Misschien is het antwoord op internet te lezen.

**Het geroep om strengere gevangenisstraffen en om discussie over de tbs is populisme: als één tbs-er één keer de fout in gaat tijdens een verlof uit de tbs-kliniek (en ja, dat kan ernstig genoeg zijn), dan staat iedereen op zijn of haar achterste benen. Maar deze roepers willen niet op de hoogte zijn van de ongeveer 80% waarin het goed gaat. Als je namelijk bereid bent daarnaar te luisteren, je daarin te verdiepen, dan kun je niet meer zo hard schreeuwen, en dat zou jammer zijn.

Maar om een lang verhaal kort te maken:

Wie zal mijn boek lezen?
